

YENİDOĞAN, SAĞLAM ÇOCUK VE SOSYAL PEDIATRİDE GÜNCEL YAKLAŞIMLAR

Editörler

Adnan BARUTÇU
Ahmet Çağrı ÇİFTÇİ
Asiye Burcu ŞAHİN

© Copyright 2020

Bu kitabın, basım, yayın ve satış hakları Akademisyen Kitabevi A.Ş.'ne aittir. Anılan kuruluşun izni alınmadan kitabın tümü ya da bölümleri mekanik, elektronik, fotokopi, manyetik kayıt ve/veya başka yöntemlerle çoğaltılamaz, basılamaz, dağıtılamaz. Tablo, şekil ve grafikler izin alınmadan, ticari amaçlı kullanılamaz. Bu kitap T.C. Kültür Bakanlığı bandrolü ile satılmaktadır.

ISBN

978-625-727-524-8

Kitap Adı

Yenidoğan, Sağlam Çocuk ve Sosyal
Pediatriye Güncel Yaklaşımlar

Editörler

Adnan BARUTÇU
ORCID iD: 0000-0001-8930-1122
Ahmet Çağrı ÇİFTÇİ
ORCID iD: 0000-0002-9849-3792
Asiye Burcu ŞAHİN
ORCID iD: 0000-0002-1432-5389

Yayın Koordinatörü

Yasin Dilmen

Sayfa ve Kapak Tasarımı

Akademisyen Dizgi
Ünitesi

Yayıncı Sertifika No

47518

Baskı ve Cilt

Göktuğ Ofset

Bisac Code

MED069000

DOI

10.37609/akya.724

UYARI

Bu üründe yer alan bilgiler sadece lisanslı tıbbi çalışanlar için kaynak olarak sunulmuştur. Herhangi bir konuda profesyonel tıbbi danışmanlık veya tıbbi tanı amacıyla kullanılmamalıdır. *Akademisyen Kitabevi* ve alıcı arasında herhangi bir şekilde doktor-hasta, terapist-hasta ve/veya başka bir sağlık sunum hizmeti ilişkisi oluşmaz. Bu ürün profesyonel tıbbi kararların eşleniği veya yedeği değildir. *Akademisyen Kitabevi* ve bağlı şirketleri, yazarları, katılımcıları, partnerleri ve sponsorları ürün bilgilerine dayalı olarak yapılan bütün uygulamalardan doğan, insanlarda ve cihazlarda yaralanma ve/veya hasarlardan sorumlu değildir.

İlaçların veya başka kimyasalların reçete edildiği durumlarda, tavsiye edilen dozunu, ilacın uygulanacak süresi, yöntemi ve kontraendikasyonlarını belirlemek için, okuyucuya üretici tarafından her ilaca dair sunulan güncel ürün bilgisini kontrol etmesi tavsiye edilmektedir. Dozun ve hasta için en uygun tedavinin belirlenmesi, tedavi eden hekimin hastaya dair bilgi ve tecrübelerine dayanak oluşturması, hekimin kendi sorumluluğundadır.

Akademisyen Kitabevi, üçüncü bir taraf tarafından yapılan ürüne dair değişiklikler, tekrar paketlemeler ve özel leştirilmelerden sorumlu değildir.

GENEL DAĞITIM

Akademisyen Kitabevi A.Ş.

Halk Sokak 5 / A

Yenişehir / Ankara

Tel: 0312 431 16 33

siparis@akademisyen.com

www.akademisyen.com

ÖNSÖZ

Hekimlik en doğru ve güncel bilgiye ulaşarak, bu bilgiyi pratikte en doğru şekilde kullanmayı hedefler. Günümüzde özellikle son yıllarda insan fizyolojisi ve hastalıkları ile ilgili bilgiler hızla artmaktadır. Bu artış ile birlikte çocuk sağlığı ve hastalıkları konusunda da bilgi birikiminde önemli artışlar yaşanmaktadır.

Özellikle son kuşak dünya çocukları yaşam standartları açısından büyük kazanımlar edinirken, bu kazanımlardan yoksun kalan çocuk sayısı azımsanamayacak kadar fazladır. En doğruyu bulmak amacıyla gelişmeye devam eden bilgi birikiminin tüm dünya çocuklarının ve gençlerinin yararlanacağı bir düzeye gelmesi önem arz etmektedir.

Son yıllarda teknolojik gelişmeler ile birlikte; dünyada ve ülkemizde neonatal mortalite hızı oldukça azalmıştır. Mortalitenin düşmesi prematür veya hasta bebeklerin sorunları ile daha sık karşılaşmamızı beraberinde getirmiştir. Bebeklerin hem yenidoğan ünitesinde hem de taburculuk sonrası etkin ve doğru bakımı; ileriki yaşamlarına sağlıklı bireyler olarak devam edebilmeleri için büyük önem arz etmektedir.

Yenidoğan, Sağlam Çocuk ve Sosyal Pediatri Güncel Yaklaşımlar Kitabı'nın amacı; uzman hekimlere, asistan hekimlere, aile hekimlerine, pratisyen hekimlere ve tıp fakültesi öğrencilerine yenidoğan ve çocuk hastalıkları alanındaki güncel bilgileri ve yenilikleri geniş bir konu yelpazesini kapsayarak, faydalı pratik bilgiler ve yaklaşımlar sunmaktır. Yenidoğan, çocukluk ve ergenlik döneminde sık görülen semptomlar ve hastalıklar açısından tanı, tedavi ve yönetim planı yapabilmek için güncel bilgiler derlenmiştir.

Kitabın oluşumunda büyük katkıları bulunan tüm yazarlarımıza özverili ve titiz çalışmaları ve en güncel bilgileri doğru kaynaklar ile anlaşılır şekilde derledikleri için teşekkür ederiz. Ortak üretim yapmanın zor olduğu COVID-19 pandemisinin yaşandığı şu günlerde; tüm emektar sağlık çalışanlarına, kitabımızın oluşumunun her aşamasında bize her türlü desteği veren Akademisyen Kitabevi'ne, bilgi birikimimizde ve hekimlik etiğimizde emekleri olan ve bizi yetiştiren tüm hocalarımıza teşekkür ederiz.

TEŞEKKÜR

Hayatımın her döneminde sabırla, şefkatle, sevgiyle bana rehber olan ve emeklerinin karşılığını hiçbir zaman ödeyemeyeceğim sevgili babam ve annem Salman-Hülya BARUTÇU'ya; zor zamanlarda her daim yanımda olan kardeşlerim Koray ve Emin'e; yaşamımın her anına anlam katan, varlığıyla huzur bulduğum, yol arkadaşım canım eşim Saliha'ya ve hayattaki en güzel hediyelerim olan gözbebeklerim, biricik kızım Ada ve biricik oğlum Mert'e bana yaşattıkları ve kattıkları her şey için sonsuz teşekkürler...

Adnan BARUTÇU

Beni hayatı boyunca her an destekleyen ve yolumu aydınlattığı ışığı hiç sönmeyen rahmetli babam Ali ÇİFTÇİ'ye, babamla beraber bana mutlu ve huzurlu bir yaşam hediye eden sevgili annem Fatma ÇİFTÇİ'ye ve canım kardeşim Furkan'a, beni hiç yalnız bırakmayan en büyük desteğim ve huzurum eşim Kısmet'e sonsuz teşekkürler...

Ahmet Çağrı ÇİFTÇİ

Kadın olmanın bu topraklarda zor olduğunu ama istersem her şeyi yapacak gücümün olduğunu bana öğreten sevgili annem ve babama; hayatta her konuda desteğini esirgemeyen kardeşime teşekkür ederim. Her an yanımda olan, beni yüreklendiren, hayatın her anını paylaşmaktan mutluluk duyduğum eşim Dr. Poyraz ŞAHİN'e; hayatıma girdikten sonra hekimliğime ve anneliğe bakışımı daha da güçlendiren; bu kitabı oluştururken belki de oyun vakitlerimizden çaldığım canım oğlum Bora'ya teşekkürler...

Asiye Burcu ŞAHİN

İÇİNDEKİLER

1. Bölüm	Sağlıklı Yenidoğanın Doğum Salonunda İlk Değerlendirilmesi.....	1
	<i>Sinem AKBAY</i>	
2. Bölüm	Yenidoğanın Resüsitasyonu.....	11
	<i>Ezgi YANGIN ERGON</i>	
3. Bölüm	Prematürite ve Sorunları.....	25
	<i>Beyza ÖZCAN</i>	
4. Bölüm	Postmaturite ve Sorunları	35
	<i>Gaffari TUNÇ</i>	
5. Bölüm	İntrauterin Enfeksiyonlar.....	45
	<i>Yasemin Ezgi KÖSTEKÇİ</i>	
	<i>Emel OKULU</i>	
6. Bölüm	Yenidoğan Enfeksiyonları	63
	<i>Şefika ELMAS BOZDEMİR</i>	
7. Bölüm	Yenidoğan Bilirubin Metabolizması ve Yenidoğan Sarılıkları.....	85
	<i>Şerife Şebnem ÖNEN GÖKTEPE</i>	
8. Bölüm	Neonatal Anemi ve Hidrops Fetalis	93
	<i>Yeter Düzenli KAR</i>	
	<i>İbrahim EKER</i>	
9. Bölüm	Neonatal Hipoglisemi.....	117
	<i>Duran YILDIZ</i>	

10. Bölüm	Diyabetik Anne Bebeği	131
	<i>Elvis KRAJA</i>	
	<i>Emel OKULU</i>	
11. Bölüm	Perinatal Asfiksi ve Hipoksik İskemik Ensefalopati	141
	<i>Mustafa Şenol AKIN</i>	
12. Bölüm	Yenidoğan Konvülziyonları.....	151
	<i>Yakup SÖĞÜTLÜ</i>	
13. Bölüm	Cinsiyet Gelişim Bozukluğu Olan Yenidoğan Bebeğe Yaklaşım	161
	<i>Hasan AKDUMAN</i>	
14. Bölüm	Ani Bebek Ölümü Sendromu	175
	<i>Adnan BARUTÇU</i>	
	<i>Asiye Burcu ŞAHİN</i>	
15. Bölüm	Yenidoğanın Rutin Taramaları ve Güncel Değişiklikler	187
	<i>Ayşe OFLU</i>	
16. Bölüm	Anne Sütü İle Beslenme ve Emzirme Danışmanlığı.....	203
	<i>Meyri Arzu YOLDAŞ</i>	
17. Bölüm	0-6 Ay Bebek Beslenmesi.....	219
	<i>Ebru ELMAS</i>	
	<i>Evrin GÜRHAN TAHTA</i>	
18. Bölüm	6-12 Ay Bebek Beslenmesi.....	235
	<i>Hüray KÖK</i>	
19. Bölüm	1-5 Yaş Çocuk Beslenmesi	245
	<i>Meltem GÜMÜŞ</i>	
20. Bölüm	Ek Gıdaya Geçiş, Tamamlayıcı Beslenme ve Karşılaşılan Sorunlar	257
	<i>Serdar POP</i>	
21. Bölüm	İnek Sütü Protein Alerjisi	265
	<i>Mehmet ÇELEĞEN</i>	
22. Bölüm	Vitamin Eksiklikleri, İlişkili Hastalıklar ve Tedavi Prensipleri.....	275
	<i>Özge VURAL</i>	

23. Bölüm	Sağlam Çocuğun Normal Büyüme ve Gelişiminin İzlenmesi ve Değerlendirilmesi.....	289
	Arzu OTO	
	Nevin KILIÇ	
24. Bölüm	Yetersiz Tartı Alımına Yaklaşım.....	299
	Aysun ALBAYRAK	
25. Bölüm	Yetersiz Boy Uzamasına Yaklaşım.....	309
	Serpil DİNÇER	
26. Bölüm	Rutin Aşılar	317
	Merve ATEŞOĞLU	
27. Bölüm	Ülkemizde Aşı Takviminde Olmayan Özel Aşılar	337
	Gözde Nur YURTTAŞ	
28. Bölüm	Özel Durumlarda Aşı Uygulamaları.....	359
	Kübra ÇELEĞEN	
29. Bölüm	Huzursuz Bebek ve İnfantil Kolik.....	375
	Cüneyt UĞUR	
30. Bölüm	Yenidoğanın Dermatolojik Sorunları	385
	Handan HAKYEMEZ TOPTAN	
31. Bölüm	Özel Bakım Gerekisini Olan Çocuğun Acil Değerlendirilmesi	403
	Özlem Tolu KENDİR	
32. Bölüm	Çocuklarda Uyku Fizyolojisi ve Uyku Bozuklukları	411
	Hülya İNCE	
33. Bölüm	Çocuklarda Tuvalet Eğitimi ve Yönetimi.....	433
	Gülen GÜLER AKSU	
34. Bölüm	Çocuklarda Ekran Maruziyeti ve Etkileri.....	443
	Hande AYRALER TANER	
35. Bölüm	Ergenlik Döneminde Sorunlar ve Danışmanlık.....	451
	Barış GÜLLER	
36. Bölüm	Yeme Bozuklukları	467
	Meyri Arzu YOLDAŞ	
37. Bölüm	Çocuk İstismarı ve İhmali	477
	Nihan ŞIK	

YAZARLAR

Sinem AKBAY

Uzm. Dr., Manisa Şehir Hastanesi,
Neonatoloji Kliniği
ORCID iD: 0000-0003-1266-320X

Ezgi YANGIN ERGON

Uzm. Dr., T.C. Sağlık Bakanlığı Manisa
Şehir Hastanesi, Yenidoğan Yoğun
Bakım Ünitesi
ORCID iD: 0000-0003-0836-7379

Beyza ÖZCAN

Uzm Dr., Konya Eğitim ve Araştırma
Hastanesi, Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları
Anabilim dalı, Neonatoloji Kliniği
ORCID iD: 0000-0002-2834-5823

Gaffari TUNÇ

Dr. Öğr. Üyesi, Sivas Cumhuriyet
Üniversitesi Tıp Fakültesi, Çocuk Sağlığı
ve Hastalıkları AD, Neonatoloji
Bilim Dalı,
ORCID iD: 0000-0001-7837-3948

Yasemin Ezgi KÖSTEKÇİ

Öğr. Gör. Dr. Ankara Üniversitesi Tıp
Fakültesi Neonatoloji Bilim Dalı
ORCID iD: 0000-0002-4580-3128

Emel OKULU

Doç. Dr. Ankara Üniversitesi Tıp
Fakültesi Neonatoloji Bilim Dalı,
ORCID iD: 0000-0002-1101-3355

Şefika ELMAS BOZDEMİR

Uzm Dr., Dörtçelik Çocuk Hastanesi,
Çocuk Enfeksiyon Hastalıkları Kliniği
ORCID iD: 0000-0003-1058-0320

Şerife Şebnem ÖNEN GÖKTEPE

Arş. Gör. Dr., Çocuk Hematoloji-Onkoloji
Kliniği, Ege Üniversitesi
ORCID iD: 0000-0002-6772-237X

Yeter Düzenli KAR

Dr. Öğr. Üyesi, Afyonkarahisar Sağlık
Bilimleri Üniversitesi, Çocuk Hematoloji
Bilim Dalı,
ORCID iD: 0000-0003-2917-7750

İbrahim EKER

Dr. Öğr. Üyesi, Afyonkarahisar Sağlık
Bilimleri Üniversitesi, Çocuk Hematoloji
Bilim Dalı
ORCID iD: 0000-0002-1880-546X

Duran YILDIZ

Uzm. Dr., Erzurum Bölge Eğitim ve
Araştırma Hastanesi, Yenidoğan Yoğun
Bakım Ünitesi
ORCID iD: 0000-0002-0131-0399

Elvis KRAJA

Öğr. Gör. Dr., Ankara Üniversitesi Tıp
Fakültesi Neonatoloji Bilim Dalı,
ORCID iD: 0000-0002-2522-6191

Mustafa Şenol AKIN

Uzm. Dr., Ankara Şehir Hastanesi,
Neonatoloji Ünitesi
ORCID iD: 0000-0003-0055-8277

Yakup SÖĞÜTLÜ

Uzm. Dr., Sağlık Bilimleri Üniversitesi
Ümraniye EAH
ORCID iD: 0000-0002-0411-6778

Hasan AKDUMAN

Uzm. Dr., Sağlık Bilimleri Üniversitesi, Dr.
Sami Ulus Kadın Doğum Çocuk Sağlığı
ve Hastalıkları EAH, Neonatoloji Kliniği
ORCID iD: 0000-0002-3101-1496

Adnan BARUTÇU

Öğr. Gör. Dr., Çukurova Üniversitesi,
Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları AD,
Sosyal Pediatri BD
ORCID iD: 0000-0001-8930-1122

Asiye Burcu ŞAHİN

Uzm. Dr., Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları,
Özel Avrupa Hospital
ORCID iD: 0000-0002-1432-5389

Ayşe OFLU

Dr. Öğr. Üyesi, Afyonkarahisar Sağlık
Bilimleri Üniversitesi, Çocuk Sağlığı ve
Hastalıkları AD
ORCID iD: 0000-0002-5389-2220

Meyri Arzu YOLDAŞ

Uzm. Dr. BAİBÜ Eğitim ve Araştırma
Hastanesi, Çocuk Sağlığı ve
Hastalıkları Kliniği
ORCID iD: 0000-0003-0288-1529

Ebru ELMAS

Dr. Öğr. Üyesi, Afyonkarahisar Sağlık
Bilimleri Üniversitesi Tıp Fakültesi Çocuk
Sağlığı ve Hastalıkları AD
ORCID iD: 0000-0002-1198-1380

Evrin GÜRHAN TAHTA

Dr. Öğr. Üyesi, Afyonkarahisar Sağlık
Bilimleri Üniversitesi Tıp Fakültesi Çocuk
Sağlığı ve Hastalıkları AD
ORCID iD: 0000-0002-4208-7701

Hüray KÖK

Uzm. Dr. Memorial Ataşehir Hastanesi
Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Kliniği,
ORCID iD: 0000-0001-7519-0185

Meltem GÜMÜŞ

Dr. Öğr. Üyesi, Selçuk Üniversitesi
Tıp Fakültesi Çocuk Gastroenteroloji,
Hepatoloji ve Beslenme Bilim Dalı,
ORCID iD: 0000-0002-9257-6597

Serdar POP

Uzm. Dr. Sakarya Üniversitesi Eğitim ve
Araştırma Hastanesi, Çocuk Sağlığı ve
Hastalıkları Kliniği
ORCID iD: 0000-0002-9833-728X

Mehmet ÇELEĞEN

Uzm. Dr., Afyonkarahisar Sağlık
Bilimleri Üniversitesi, Çocuk Sağlığı ve
Hastalıkları Kliniği
ORCID iD: 0000-0002-6841-3675

Özge VURAL

Dr. Öğr. Üyesi, Afyonkarahisar Sağlık
Bilimleri Üniversitesi, Çocuk Sağlığı
ve Hastalıkları Kliniği,
ORCID iD: 0000-0001-7523-7553

Arzu OTO

Uzm. Dr., Bursa Yüksek İhtisas Eğitim
ve Araştırma Hastanesi, Çocuk Yoğun
Bakım Kliniği
ORCID iD: 0000-0003-0229-2759

Nevin KILIÇ

Uzm. Dr., Bursa Yüksek İhtisas Eğitim ve
Araştırma Hastanesi, Çocuk Sağlığı ve
Hastalıkları AD,
ORCID iD: 0000-0002-5803-5850

Aysun ALBAYRAK

Uzm. Dr., Düziçi Devlet Hastanesi,
Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları AD,
ORCID iD: 0000-0001-8638-1905

Serpil DİNÇER

Dr. Öğr. Üyesi, Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi, Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları AD
ORCID iD: 0000-0003-0653-6546

Merve ATEŞOĞLU

Dr. Öğr. Üyesi, Aksaray Üniversitesi Tıp Fakültesi, Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları AD,
ORCID iD: 0000-0002-8150-8943

Gözde Nur YURTTAŞ

Uzm. Dr., Erbaa Devlet Hastanesi, Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Kliniği,
ORCID iD: 0000-0002-8208-5401

Kübra ÇELEĞEN

Uzm. Dr., Afyonkarahisar Devlet Hastanesi, Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Kliniği
ORCID iD: 0000-0003-2178-2788

Cüneyt UĞUR

Dr. Öğr. Üyesi, Sağlık Bilimleri Üniversitesi, Konya Sağlık Uygulama ve Araştırma Merkezi, Pediatri Kliniği,
ORCID iD: 0000-0002-6260-7719

Handan HAKYEMEZ TOPTAN

Uzm. Dr., Sağlık Bilimleri Üniversitesi, İstanbul Zeynep Kamil Kadın ve Çocuk Hastalıkları Sağlık Uygulama ve Araştırma Merkezi, Neonatoloji Kliniği,
ORCID iD: 0000-0002-6966-8514

Özlem Tolu KENDİR

Dr. Öğr. Üyesi, Akdeniz Üniversitesi, Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları AD, Çocuk Acil BD,
ORCID iD: 0000-0002-7580-405X

Hülya İNCE

Dr. Öğr. Üyesi, Bahçeşehir Üniversitesi Tıp Fakültesi, Çocuk Nörolojisi Bölümü
ORCID iD: 0000-0002-8923-0413

Gülen GÜLER AKSU

Dr. Öğr. Üyesi, Mersin Üniversitesi Tıp Fakültesi, Çocuk ve Ergen Ruh Sağlığı ve Hastalıkları AD
ORCID iD: 0000-0001-9555-3916

Hande AYRALER TANER

Dr. Öğr. Üyesi, Başkent Üniversitesi Tıp Fakültesi Çocuk-Ergen Ruh sağlığı ve Hastalıkları AD,
ORCID iD: 0000-0003-2106-7928

Barış GÜLLER

Uzm. Dr., Bursa Dörtçelik Çocuk Hastanesi, Çocuk ve Ergen Psikiyatrisi
ORCID iD: 0000-0001-7911-4614

Nihan ŞIK

Uzm. Dr., Dokuz Eylül Üniversitesi Tıp Fakültesi Çocuk Acil Bilim Dalı,
ORCID iD: 0000-0002-4902-6389